

Pelaksanaan Program Hafazan Al-Quran: Kajian Kes di Sekolah Menengah Malaysia

¹Wan Ahmad Zakry Wan Kamarudin, ²Firdaus Khairi Abdul Kadir, ³Mohammad Ahmed Alomari, ³M. Hafiz Yusoff, ¹Rossidi Usop, ¹Mahiz Spawi, ¹Abdelrahman Suleiman Islieh, ¹Zulkarnin Zakaria, ¹Mohammad Hazmanyazid Haslubis

¹Universiti Sains Islam Malaysia, MALAYSIA, awanz@usim.edu.my

²Universiti Malaysia Terengganu, MALAYSIA, bfirdauskhairi@umt.edu.my

³Universiti Sultan Zainal Abidin, MALAYSIA, cmalomari@unisza.edu.my

³Universiti Sultan Zainal Abidin, MALAYSIA, dhafizyusoff@unisza.edu.my

¹Universiti Sains Islam Malaysia, MALAYSIA, awanz@usim.edu.my

¹Universiti Sains Islam Malaysia, MALAYSIA, awanz@usim.edu.my

¹Universiti Sains Islam Malaysia, MALAYSIA, awanz@usim.edu.my

¹Universiti Sains Islam Malaysia, MALAYSIA, awanz@usim.edu.my

¹Universiti Sains Islam Malaysia, MALAYSIA, awanz@usim.edu.my

Published: 28 June 2022

To cite this article (APA): Wan Kamarudin, W. A. Z., Abdul Kadir, F. K., Alomari, M. A., Yusoff, M. H., Usop, R., Spawi, M., Islieh, A. S., Zakaria, Z., & Haslubis, M. H. (2022). Pelaksanaan Program Hafazan Al-Quran: Kajian Kes di Sekolah Menengah Malaysia. *Firdaus Journal*, 2(1), 111-117. <https://doi.org/10.37134/firdaus.vol2.1.10.2022>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/firdaus.vol2.1.10.2022>

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengkaji pelaksanaan program hafazan al-Quran yang diperkenalkan di sebuah sekolah menengah di Malaysia. Penghafalan al-Quran merupakan salah satu Komponen AlQuran seperti yang dinyatakan dalam program Ulul Albab. Ia diasaskan dan dimulakan oleh bekas Menteri Pengajian Tinggi di Malaysia, Dato Seri Idris Jusoh. Bagi mencapai objektif kajian ini, pendekatan kualitatif diaplikasikan dengan menggunakan teknik temu bual dengan beberapa orang informan manakala dokumen dan buku berkaitan diteliti. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa penggunaan kaedah BIFFAS telah meningkatkan kualiti hafazan al-Quran pelajar dan ini mendorong motivasi pelajar IMTIAZ bukan sahaja dengan kemajuan pembelajaran mengikut arus perdana pendidikan negara, tetapi ia juga membantu meningkatkan pemerolehan al- Quran pelajar di Malaysia. Kajian kes ini dijalankan di Sekolah Menengah IMTIAZ Terengganu (SM IMTIAZ), Malaysia. Sekolah ini dipilih memandangkan ia merupakan sekolah menengah pertama yang menerapkan konsep hafazan al-Quran, untuk bilik darjah aliran sains dalam suasana arus perdana pendidikan negara. Dengan kajian ini, pada tahap tertentu, ia akan mencerminkan keadilan kesinambungan program sebegini, di semua sekolah menengah yang berkaitan di Malaysia.

Kata kunci: *hafazan al-Quran, sekolah menengah, pengajian kualitatif, Malaysia, sekolah IMTIAZ, Program Ulul Albab*

LATAR BELAKANG KAJIAN

Menghafaz al-Quran merupakan pendidikan Islam yang menjadi tradisi sejak zaman kekhalifahan Islam. Corak kaedah pendidikan al-Quran merangkumi bacaan, sejarah, hukum, bahasa dan yang paling asas ialah hafazan al-Quran. Turunnya al-Quran secara berperingkat kepada Nabi Muhammad SAW memberi peluang kepada beliau untuk menghafaz al-Quran secara lisan sebelum ditulis oleh penulis yang telah diagihkan untuk tujuan tersebut. Nabi Muhammad juga dikenali sebagai 'al-Huffaz Sayyidul ertinya orang yang paling tinggi menghafal al-Quran. Bahkan di dalam al-Quran, keazaman Rasulullah SAW untuk menghafalnya telah diterangkan dalam perenggan berikut:

Janganlah engkau (wahai Muhammad) - Kerana hendakkan cepat menghafaz Quran yang diturunkan kepadamu - menggerakkan lidahmu membacanya (sebelum selesai dibacakan kepadamu). (al Qiyamah: 16)

Sebagai kitab suci untuk membimbing umat Islam, al-Quran telah dipelihara dengan dua cara, pertama melalui hafazan lisan, dan kedua adalah hafazan bertulis. Dalam hal ini, memahami maksud hafalan secara tersurat dan tersirat adalah penting untuk memberikan hak sebenar kepada al-Quran.

Menghafaz bermaksud memelihara dan mengingati yang diambil daripada perkataan 'Hifz' [1, 2]. Pengertian perkataan 'hafalan' secara jelas boleh dirujuk kepada ayat al-Quran yang secara langsung menjelaskan bahawa al-Quran terpelihara daripada kerosakan, penyalahgunaan dan kecuaihan. Ia jelas dinyatakan dalam Surah al- Hijr (9) bermaksud:

Sesungguhnya Kamilah yang menurunkan Al-Quran, dan Kamilah yang memeliharanya.

Menghafaz al-Quran di Malaysia merupakan tradisi yang muncul seiring dengan kedatangan Islam di Nusantara. Berdasarkan kajian lepas, negara bukan Arab yang menganjurkan tradisi belajar dan menghafaz al-Quran terdiri daripada Pakistan, India, Malaysia, Indonesia, Thailand (Thailand Selatan), Brunei, Filipina, China, Kemboja dan sebagainya [3]. , 4]. Di Indonesia yang mempunyai jumlah penganut Islam yang ramai; kanak-kanak berumur tujuh tahun akan dihantar ke masjid untuk mengaji al-Quran.

Semasa di Filipina, walaupun sebagai komuniti minoriti, kanak-kanak Islam berumur enam hingga sepuluh tahun mula belajar membaca dan menghafaz al-Quran di rumah daripada guru yang bermula pada pukul tujuh pagi [5, 6].

Bagi meneruskan tradisi ini, SM Imtiaz telah menjadikan hafazan al-Quran sebagai usaha revolusi utama dalam pelaksanaan program Ulul Albab. Program ini merupakan program perintis yang dikhususkan kepada individu yang berbakat dalam pelbagai bidang. Teras yang disebut dalam program Ulul Albab ialah Al-Quran, Ensiklopedia dan Ijtihad. iniUlul Albab program ini telah berjaya melonjakkan SM IMTIAZ ke arah pelaksanaan yang lebih tersusun dan sistematik. Program ini merupakan sistem kemuncak yang dirangka daripada gabungan Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) dengan al-Quran sebagai budaya dan teras pembelajaran yang sekaligus akan menghasilkan suasana pembelajaran yang kondusif. Gabungan ini telah membentuk intipati komponen Ulul Albab yang dikenali sebagai Quranic, Encyclopedic dan Ijtihadic [7].

a. al-Quran

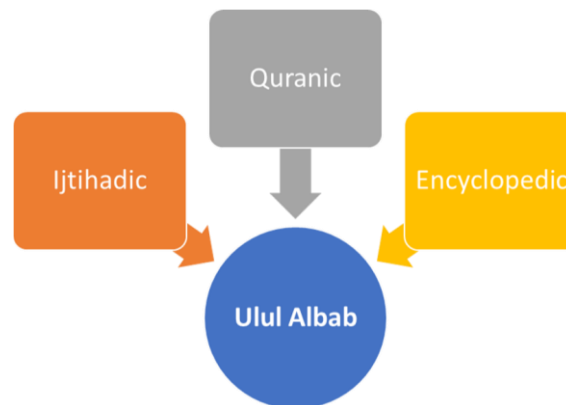
Golongan yang disebut sebagai golongan al-Quran bukan sahaja mempunyai khatam atau mempunyai hafalan yang terbaik (menghafaz 30 juzuk al-Quran) tetapi juga mempunyai ilmu al-Quran yang tinggi seperti membaca, tarannum dan mengamalkan ajaran al-Quran [8].

b. Ensiklopedia

Ensiklopedia ialah kebolehan menguasai pelbagai disiplin (multi-discipline) dan multi-lingual (multilingua) [8].

c. Ijtihad

Makna Ijtihad ialah melahirkan generasi yang mampu memberi pandangan penyelesaian kepada ummah atau masyarakat di samping mempunyai pemikiran kreatif, pemikiran inovatif dan strategik, pemikiran literal dan ilmu teknologi tinggi [8].

Rajah 1: Komponen Konsep Ulul Albab

Berdasarkan perbincangan di atas, kajian ini dijalankan untuk mencapai dua objektif seperti yang dinyatakan di bawah:

1. Mengetahui pelaksanaan IMTIAZ al-Quran program hafazan.
2. Untuk menilai cabaran yang dihadapi oleh program hafazan al-Quran IMTIAZ.

Selebihnya kertas ini dibahagikan kepada modul berikut. Metodologi yang diikuti dalam kerja ini dibincangkan dalam bahagian 2. Dalam bahagian 3, dapatan yang diperolehi daripada kajian diberikan. Bahagian akhir kerja ini memberikan kesimpulan ringkas dalam bahagian 4.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini menggunakan reka bentuk pendekatan kualitatif untuk merangkumi sepenuhnya teknik temu bual dan analisis dokumen berkaitan. Lokasi penyelidikan ini telah melibatkan satu lokasi iaitu SM IMTIAZ Besut, Terengganu. Selaras dengan itu, kajian ini menggunakan pendekatan kajian kes kerana ia mempunyai kelebihan dua aspek: pertama, adalah penting untuk meneliti situasi sebenar dengan teliti dan terperinci, termasuk kesukaran mengkaji tingkah laku manusia yang hanya boleh difahami melalui spekulasi teori. Kedua, kajian kes adalah sangat membantu penyelidik dari segi pengalaman pembelajaran yang luas untuk menjalankan kajian yang bernilai [9]. Informan dalam kajian ini terdiri daripada 22 individu termasuk tokoh pengasas, pentadbir, pengetua, ketua unit, pelajar dan bekas pelajar. Setiap maklum balas daripada pemberi maklumat direkodkan selepas mendapat kebenaran bertulis peserta. Instrumen yang dibangunkan oleh pengkaji ialah temu bual berpandukan awam (pendekatan panduan temu bual am): fleksibel, pengkaji perlu membina hubungan dengan informan, soalan yang dikemukakan boleh diteruskan dengan soalan susulan berdasarkan respons informan, berfokus kepada isu, ditambah dengan temu bual adalah separa berstruktur [10]. Bagi analisis dokumen pula, pengkaji menjalankan tiga prosedur iaitu: soalan yang dikemukakan boleh diteruskan dengan soalan susulan berdasarkan respon informan, tertumpu kepada isu, ditambah pula dengan temu bual yang bersifat separa berstruktur [10].

Bagi analisis dokumen pula, pengkaji menjalankan tiga prosedur iaitu: soalan yang dikemukakan boleh diteruskan dengan soalan susulan berdasarkan respon informan, tertumpu kepada isu, ditambah pula dengan temu bual yang bersifat separa berstruktur [10]. Bagi analisis dokumen pula, pengkaji menjalankan tiga prosedur iaitu:

- a. Pengumpulan dokumen yang berkaitan seperti kandungan kurikulum, laporan tahunan, rekod pelajar, artikel akhbar, minit mesyuarat dan lain-lain;
- b. Menilai dan merekodkan maklumat yang berkaitan;
- c. Menganalisis data yang berkaitan dengan isu dan objektif kajian.

Transkripsi verbatim dilakukan pada gabungan data yang dikumpul daripada temu bual. Melalui analisis terperinci, transkripsi ditandakan dengan warna untuk mengklasifikasikan tema yang diperlukan untuk mencapai objektif kajian. Seterusnya, data yang dikumpul daripada analisis dokumen disusun mengikut tema yang diperolehi daripada temu bual yang memfokuskan kepada objektif kajian.

DAPATAN KAJIAN

Program hafazan al-Quran di SM Imtiaz Besut, Terengganu diilhamkan daripada konsep Ulul Albab yang boleh dirumuskan kepada tiga komponen fokus iaitu al-Quran, ensiklopedia dan Ijtihad (QEI) [8]. Konsep program hafazan al-Quran boleh dianalisis melalui strategi yang digunakan semasa proses pengajaran dan pembelajaran (juga dipanggil PdP) yang dijalankan dalam modul yang telah dibiasakan. Pengajaran dan pembelajaran telah menjadi aspek penting dalam program ini. PdP umpama nadi penggerak untuk program hafazan di Imtiaz. Jika nadi pemanduan lemah, sudah tentu program hafazan juga akan terlepas sasaran. Sehubungan itu, pengkaji telah menjalankan analisis terhadap perbincangan pelaksanaan komponen al-Quran dan kaedah BIFFAS yang merupakan akronim kepada konsep 'bacabaca',

Merujuk kepada al-Quran sebagai salah satu komponen QEI, pengkaji telah menemu bual tokoh pengasas IMTIAZ bagi mendapatkan pandangan beliau tentang pelaksanaan komponen ini dalam IMTIAZ. Menurutnya, aspek al-Quran menjadi asas kepada dua komponen lain iaitu Ensiklopedia dan Ijtihad. Menurut pandangan beliau, konsep program hafazan al-Quran merupakan teras atau asas penting program tersebut. Malah, program itu selaras dengan konsep konvensional pendidikan Islam yang menitikberatkan al-Quran dalam pendidikan anak-anak Islam sejak kecil. Menurut [11] tokoh terkenal atau pelopor seperti Ibn Khaldun, Ibn Arabi dan Ibn Jubayr telah menyatakan kepentingan mempelajari al-Quran di kalangan kanak-kanak Islam. Malah pemimpin pendidikan Islam moden seperti [3] & Sesi temu bual dengan pengetua sebagai informan utama telah dijalankan, dan pengkaji mendapati pengetua mempunyai kefahaman yang jelas tentang konsep QEI serta program hafazan al-Quran IMTIAZ. Pandangan beliau selaras dengan hasrat tokoh pengasas itu untuk menjadikan al-Quran sebagai budaya atau imej pelajar IMTIAZ. Pengetua menyatakan pandangannya tentang komponen berikut seperti yang dinyatakan di bawah:

1. al-Quran: Kanak-kanak mesti faham kenapa mereka ada untuk menghafal al-Quran. Kita perlu memupuk budaya al-Quran, sebagai budaya hidup, ketika anak-anak memulakan pagi mereka. "kehidupan mereka bermula daripada awal pagi". Mulakan dengan al-Quran. Jadi, hari ini kita lihat al-Quran sebenarnya dimulakan di IMTIAZ awal pagi. Jadi, hari ini kami memulakan kelas kami seawal jam 6.30 pagi selepas subuh. Sebagai guru, kita mesti berurusan dengan pelajar pada nisbah pelajar-guru 1:10 setiap hari.
2. Ensiklopedia: Dalam komponen ensiklopedia sebenarnya kita ingin menjadikan pelajar sebagai perunding. Pelajar bukan sahaja mempelajari al-Quran, malah mereka juga

perlu mempelajari ilmu- ilmu lain. Sebab itu sekolah ini memperkenalkan aliran sains. Jadi, mereka bukan sahaja mempelajari ayat-ayat Allah, firman Allah, al- Quran adalah kitab Al-Quran...tetapi mereka mengkaji ayat-ayat Allah yang ada di hadapan mereka untuk mengesahkan bahawa Allah SWT itu wujud dan dia. kasih sayang ditunjukkan melalui wataknya sendiri. Jadi, mereka perlu mencari sebab, memerhati, membuat kajian dan cuba mencari pelbagai rahsia hidup. Sebab itulah perkataan ensiklopedia dipandang tinggi, jadi kanak-kanak ini sebenarnya belajar dan menguasai pelbagai disiplin ilmu dengan sebaik mungkin. Oleh itu, kami juga melihat keperluan untuk mempelajari bahasa lain. Itu menjadikan pelajar sebagai berbilang bahasa. Ensiklopedia mengumpul segala-galanya dalam perkara ini.

3. Ijtihad: Secara ijtihad hakikatnya kita ingin melihat apa itu diseru oleh Saidina Omar: "Jika kamu mahu... kamu mesti menguasai ilmu-ilmu bukan pada zaman, bukan sahaja pada zaman atau tempoh yang kamu tinggal, tetapi hari-hari mendatang, zaman kanak-kanak." Jadi, kita lihat di situ, inilah yang kita galakkan anak-anak kita boleh selesaikan masalah, jadi mereka perlu berjihad, perlu mencari masalah baru, meneroka ilmu baru untuk menjadikan mereka hidup di zaman yang sangat mencabar.

KAEDAH BIFFAS

Kaedah BIFFAS ialah akronim yang diilhamkan oleh pengetua pertama IMTIAZ yang merujuk kepada 'baca-baca', 'ingat-ingat', 'faham-faham', 'fikir-fikir', 'amal-amalan' dan 'sebar-sebar.' Akronim ini diletakkan pada strategi yang akan dilaksanakan dalam prinsip komponen al-Quran. Pelaksanaan Kaedah BIFFAS telah memberi kesan kepada pengetua itu sendiri dari sudut meningkatkan kemahiran membaca al-Quran di mana pengetua menjadi contoh atau rujukan kepada rakan-rakannya.

Sungguhpun begitu, beliau merasakan keperluan untuk memahami maksud ayat-ayat al- Quran bagi melengkapkan kebolehan berfikir, mengamalkan dan menyebarkannya.

Seterusnya, pengkaji telah meneliti dokumentasi yang merekodkan prinsip BIFFAS ini dan mendapati ia adalah singkatan kepada Baca-Baca, Ingat-Ingat, Faham-Faham, Fikir-Fikir, Amal- Amalan, dan Sebar-Sebar [13]. Menurut program Ulul Albab, Komponen Al-Quran memfokuskan kepada Kaedah BIFFAS sebagai satu proses. Pemahaman lebih lanjut mengenai enam prinsip diperincikan seperti berikut:

- a. Baca: Takrifan 'baca' atau baca ialah kawasan yang bermula daripada pengecaman huruf dan sebutan kepada proses komunikasi secara langsung antara pembaca dengan bahan bacaan serta secara tidak langsung oleh pengarangnya [14]. Aktiviti membaca memupuk intelek satu bentuk pemikiran kreatif dan dinamik; dan sebagai akibatnya, ia mewujudkan masyarakat yang progresif [15]. Membaca al-Quran di kalangan pelajar IMTIAZ adalah wajib. Aktiviti harian seperti talaqqi, tasmi', tadarrus dan seumpamanya ialah membaca al-Quran secara khusus. Prinsip membaca secara jelas merujuk kepada sistem hafalan IMTIAZ yang merangkumi bahan bacaan lain yang berkaitan dengan kandungan al-Quran seperti terjemahan dan tafsiran ayat-ayat tersebut. Contohnya, pelajar digalakkan membaca ayat-ayat yang dihafaz semasa solat (Rekod Hafazan Pelajar, tidak bertarikh). Membaca al-Quran semasa solat sebagai rutin amali hafazan telah disarankan oleh ulama terkemuka yang tidak terkira banyaknya [16, 17].
- b. Ingat: Dalam pembelajaran, kemahiran mengingat adalah sangat penting. Prinsip ingat atau ingat menjadi fokus program Hafazan al-Quran IMTIAZ. Merujuk kepada Fakhrudin et al. [18], ciri kedua terpenting bagi seseorang pelajar yang ingin menjadi hafiz ialah kebolehan menghafal secepat mungkin. Selain dapat membaca al-Quran dengan betul, dapat menghafal ayat-ayat al-Quran merupakan objektif teras program

Hafazan al-Quran. Proses mengingat itu dinilai melalui aktiviti tasmi' dan muraja'ah serta proses penilaiannya [19].

- c. Fikir: Berfikir adalah prinsip yang paling mencabar kerana ia adalah satu aktiviti yang memerlukan ketepatan dan kuasa intelek. Pemikiran berasaskan al-Quran adalah latihan awal komponen Ijtihad. Ia disebut oleh pemberi maklumat berkaitan dengan inovasi berasaskan sains mereka yang berterusan. Sambil menghafal al-Quran, mereka membaca dan berfikir. Kemudian mereka akan sedar dan membuat kesimpulan bahawa penemuan sains telah pun disebut di dalam al-Quran.
- d. Fikir: Berfikir adalah prinsip yang paling mencabar kerana ia adalah satu aktiviti yang memerlukan ketepatan dan kuasa intelek. Pemikiran berasaskan al-Quran adalah latihan awal komponen Ijtihad. Ia disebut oleh pemberi maklumat berkaitan dengan inovasi berasaskan sains mereka yang berterusan. Sambil menghafal al-Quran, mereka membaca dan berfikir. Kemudian mereka akan sedar dan membuat kesimpulan bahawa penemuan sains telah pun disebut di dalam al-Quran.
- e. Amal: Amalan bermaksud melaksanakan tugas tertentu atau perbuatan [20]. Manakala takrifan amalan dalam Islam ialah sebarang perbuatan fizikal atau rohaniah atau gabungan keduanya, dan yang akan membawa manfaat kepada manusia dunia dan akhirat. Prinsip amalan memerlukan pelajar mengamalkan isi kandungan al-Quran dan ajarannya dengan semua akaun. Ia selaras dengan perintah al-Quran yang menyebut tentang amalan dalam kebaikan: "Dan sampaikanlah berita gembira kepada orang-orang yang beriman dan mengerjakan amal saleh, bagi mereka dibalas dengan syurga yang di bawahnya sungai-sungai". (al-Baqara, 25). Prinsip amal atau amalan tercermin dalam kehidupan pelajar IMTIAZ seperti yang dinyatakan oleh informan: "Saya perhatikan seorang pelajar senior dia boleh mengaplikasikan ayat-ayat al-Quran dalam mana-mana... dalam menasihati saudara-saudaranya, yang penting. Dia harus menasihati, dengan ..." (GR3)
- f. Sebar: Prinsip Sebar atau Spread ini membabitkan perkara itu penyebaran ilmu al-Quran dalam bentuk nasihat dan arahan untuk disampaikan terus kepada orang lain. Ia telah diamalkan secara berterusan dalam kalangan pelajar IMTIAZ.

KESIMPULAN

Inferens kajian ini, pengkaji telah menekankan bahawa Program Menghafaz al-Quran jelas dan dilihat sebagai pemangkin utama kejayaan program Ulul Albab di sekolah SM IMTIAZ. Tidak dinafikan, komponen al-Quran adalah amalan atau panduan praktikal yang paling lazim dalam rutin harian pelajar. Dalam kajian ini, guru sebagai pengurus kelas pertengahan, memainkan peranan penting dalam menterjemah kenyataan dan membawa misi menjadi realiti [21]. Prinsip-prinsip yang merangkumi Kaedah BIFFAS amat relevan dengan konsep Program Menghafaz al-Quran. Prinsip ini ditubuhkan oleh ciri holistik, praktikal dan kemampanan. Pemahaman tentang konsep Ulul Albab dan penghayatan komponen al-Quran dalam kalangan warga IMTIAZ dapat dipupuk seawal pelajar mula menjejakkan kaki ke IMTIAZ. Itu juga terpakai kepada semua pekerja yang mula-mula melaporkan diri di IMTIAZ juga. Sememangnya, penghayatan konsep Ulul Albab yang berteraskan al-Quran perlu dikekalkan apabila pelajar tamat sekolah ke alam nyata. Mural al-Quran yang diperolehi melalui konsep ini harus lebih diasah dan diperkaya serta diteliti dengan teliti, kualitinya, semasa kesukaran hidup.

RUJUKAN

- [1] N. M. Nafi, W. K. A. W. Mokhtar, and M. Mustaffami, "The Holy Quran Memorization in Globalization Era," *International Journal of Academic Research in Business, Social Sciences*, vol. 9, no. 11, 2019.
- [2] F. A. Fatah, K. A. Razak, M. A. Lubis, and N. A. J. C. E. Surip, "Al-Quran Wal-Hifz's Heterogeneity of Teaching Methods among Dini Integrated Curriculum Sharia Teachers," vol. 10, no. 12, pp. 2584-2592, 2019.
- [3] H. Langgulung, *Introduction to Islamic Civilization in Education-p53* (Kuala Lumpur, Language and Library Council). 1986.
- [4] N. Nawaz and S. F. Jahangir, "Effects of memorizing Quran by heart (Hifz) on later academic achievement," *Journal of Islamic Studies Culture*, vol. 3, no. 1, pp. 58-64, 2015.
- [5] A. S. M. Lingga, "Muslim minority in the Philippines," in SEACSN Conference, 2004.
- [6] C. A. Majul, *Muslims in the Philippines*. University of the Philippines Press, 1999. [7] S. Mohamed, "High School Curriculum Innovation: A Case Study at IMTIAZ," *Universiti Malaysia Terengganu: UMT Publisher*, 2010.
- [8] IMTIAZ-CEO, "An Experience and Curriculum Implementation at IMTIAZ," 2008.
- [9] B. Flyvbjerg, "Five misunderstandings about case-study research," *Qualitative inquiry*, vol. 12, no. 2, pp. 219-245, 2006.
- [10] M. D. Gall, W. R. Borg, and J. P. Gall, *Educational research: An introduction*. Longman Publishing, 1996.
- [11] N. Marni, "Education of Muslim Scientists in the Era of Islamic Civilization, UTM: Publisher UTM Press.," 2010.
- [12] A. Sabici, "Al-Usul al-Tarbawiyah fi Talim al-Ulum al-Islamiyyah wa Mawad al-Lughah al-Arabiyyah, Damsyiq: Dar Qutaybah. ," 1990.
- [13] Al-Murabbi, "School Management Book (IMTIAZ Secondary School), No Publisher.," 2018.
- [14] S. Osman, *Membaca Satu Pegenalan (Reading: An Introduction)*. Berita Publishing, 1990. [15] S. T. Sulaiman, "Reading and Enhancing the Culture of Science. Batu Caves: Thinkers Library.," 1996.
- [16] A. Hashim and K. A. Jasmi, "Tahfiz Quran Teaching and Learning Methods, Kuala Lumpur: Language and Library Council.," 2016.
- [17] A. A. A. Muhammad, "Al-Muin fi Hifz al-Qur'an al-Karim, Cairo: Dar al-Kawthar. ," 2010.
- [18] F. M. Fakhruddin et al., "Research on Teacher Criteria in the Albab Scholars Program in Malaysia," in MEDC2017 Conference, *Universiti Malaysia Sabah*, 2017.
- [19] M. G. B. Musa, M. H. N. B. Yusop, M. M. B. M. Sopee, and N. A. M. Ali, "i-Tasmik Mobile Platform–Enabling Tahfiz Student to Memorize Al-Quran Independently," in 2018 International Conference on Information and Communication Technology for the Muslim World (ICT4M), 2018, pp. 24-29: IEEE.
- [20] M. A. Al-Ibrahim, "Hawafiz al-Amal Bayna al-Islam wa al-Nazariyyat al-Wadiyyah. Jordan: Maktabah al-Risalah.," 1988.
- [21] J. A. J. Eng and R. Ramiah, "Instructional Leadership, Kuala Lumpur: Academic PTS.," 2013.